

IEPAZĪSTAM SAVĒJOS

*“Nebaidīties no stereotipiem par
bibliotēku un bibliotekāriem”*

Saruna ar Jelgavas pilsētas bibliotēkas Lasītāju
apkalpošanas nodaļas vadītāju **Vivitu Armanoviču**

Kā tu izvēlēies bibliotekāra profesiju? Vai tas bija bērnības sapnis?

Ar grāmatām man sākumā bija diezgan “saspīlētas attiecības”, jo nekādi nevarēju iemācīties lasīt. Cik asaru tika izliets un dusmu izdusmots! Bet tad pēkšņi kā uz burvju mājienu – sāku boksterēt arvien ātrāk un ātrāk un tad jau likās, ka nav nekā vienkāršāka. Kopš tā laika tā sadraudzējos ar grāmatām, ka nevarēju iedomāties savu dzīvi bez tām. Mājās biju iekārtojusi savu bibliotēku – salīmēju stūrīšus, sarakstīju pasītes, sanumurēju un parastajās skolas burtnīcās sarakstīju informāciju par tām, izveidoju tādu vienkāršotu katalogu. Vienu no šīm personīgās bibliotēkas grāmatām uzdāvināju LNB Tautas grāmatu plauktam <https://tautasgramatuplaukts.lv/pa-lauca-pedam/>. Tātad laikam varu teikt, ka tas bija mans bērnības sapnis. Kad klasesbiedri domāja, kur tālāk mācīties, par ko kļūt, es jau vienmēr precīzi zināju, ka strādāšu bibliotēkā.

Pastāsti, lūdzu, nedaudz par savu profesionālo pieredzi!

Pirmo profesionālo izglītību ieguvu Rīgas kultūras un izglītības tehnikumā, apguvu profesiju, kas tā arī saucās – bibliotekārs. Iegūtās zināšanas pielietoju nelielā bibliotēkā Jelgavas rajonā. Pirms tam šajā apdzīvotajā vietā bibliotēkas nemaz nebija. Uzsākot darba gaitas, nācās veidot to no pašiem pirmsākumiem. No toreizējās Jelgavas rajona centrālās bibliotēkas apmaiņas fonda atlasīju grāmatas, ar roku rakstīju kataloga kartītes, pēc tam plānoju, kā iekārtot bibliotēku. Bija jādomā, kas atvedīs plauktus un grāmatas no Jelgavas, kas sastiprinās. Grāmatu izvietošana jau bija pats vieglākais. Maijā saņēmu diplomu par izglītības iegūšanu, bet augusta sākumā jau sāku strādāt pašas iekārtotajā bibliotēkā. Tur nostrādāju piecus gadus, kad dzīve mani atveda uz Jelgavu. Pāris mēnešus nostrādāju bērnodrāzā par audzinātāju, bet sapratu, ka sirds tomēr velk uz bibliotēku. Veicās, ka tiku pieņemta Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā (tagad Jelgavas pilsētas bibliotēka) abonementā par bibliotekāri. Nākamais pakāpiens – abonementa un tad Lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja. Nu jau vairāk nekā 20 gadus strādāju Jelgavas pilsētas bibliotēkā, esmu papildinājusi savas zināšanas Latvijas Universitātē, un cenšos ik dienu apgūt kaut ko jaunu un noderīgu.

Kas tev visvairāk patīk tavā darbā?

Mainīgums. Šķiet, ka bibliotēkā viss ir vienveidīgi, bet tā nebūt nav. Vienubrīd jādarbojas ar krājumu, jau citā – jāgatavojas pasākumam, bērni jāiepazīstina ar bibliotēku, jārisina organizatoriski jautājumi un vēl simts un viena lieta. Starp citu, man ļoti patīk jauno grāmatu specifiskā tipogrāfijas/krāsu/papīra smarža.

Vai ir kādi darbi bibliotēkā, ko tu dari „ar sakostiem zobiem”?

Varbūt tas skanēs dīvaini, bet man nepatīk rakstīt, kaut gan, protams, to daru darba vajadzībām. Ļoti daudz lasu grāmatas, apbrīnoju cilvēkus, kuriem vārdi plūst brīvi un nepiespiesti, bet, kad pašai jāraksta, tad – ak vai! Ikdienas dzīvē nemēdzu rakstīt, pat ne komentārus soctīklos vai kur citur.

Kādi ir lielākie izaicinājumi, ar kuriem tev līdz šim nācies sastapties?

Lielākais izaicinājums bija pārvarēt sevi un uzstāties publiski. Kādreiz biju ļoti klusa. Darba gaitu iesākumā, braucot kopā ar kolēģiem pieredzes apmaiņas braucienā, pat izpelnījos titulu „Mis Klusētāja”. Pašlaik spēju iziet jebkuras auditorijas priekšā ar savu prezentāciju, novadīt ekskursiju, paust savu viedokli.

Kādam jābūt bibliotekāram? Zināšanas, prasmes, iemaņas, kas visvairāk noder šajā darbā?

Šobrīd bibliotekāram jābūt ļoti daudzpusīgam, ar elastīgu domāšanu. Bibliotekārs ir kā „cilvēks–orķestris”: gan pedagogs, nodarbojas ar dažāda vecumposma bērniem, iepazīstina ar bibliotēkas pakalpojumiem, apmāca dažādu ierīču izmantošanu, gan psihologs, strādā ar auditoriju pasākumos, ikdienā saskaras ar dažādiem klientiem, pasākumu organizators, aktieris un, protams, arī bibliotekārs – orientējas bibliotekārā darba niansēs, pārzina dažāda veida literatūru.

Kas tev sagādā gandarījumu?

Labi padarīts darbs. Vai tas ir kaut kas lielāks, vai pavisam sākums, bet katrā darbā parasti esmu ieguldījusi lielas pūles un kādu daļiņu no sevis, tāpēc esmu laimīga, ja izdodas tas, ko esmu iecerējusi un rezultāts ir bijis noderīgs apkārtējiem – kolēģiem, apmeklētājiem, jebkuram, kurš interesējas par bibliotēku.

Bibliotēka mūsdienās, ko tu pastāstītu nezinātājam?

Bibliotēka mūsdienās nav tikai grāmatu plaukti, tā ir vieta, kurā apvienojas daudz un dažādas iespējas, vajag tikai tās izmantot. Milzīgs informācijas apjoms un darbinieki, kuri palīdzēs katram tajā orientēties un atrast vajadzīgo. Pasākumi, tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, interešu grupas, iespējas apgūt datora, interneta izmantošanu. Var atnākt uz Ģimenes dienu vai kādām sacensībām un pavadīt laiku kopā ar savējiem, asinot prātu, veidojot kaut ko radošajās darbnīcās vai vienkārši pasēdēt omulīgajos atpūtas stūrīšos.

Ko tu ieteiktu jauniešiem, kas vēlas kļūt par bibliotekāru?

Nebaidīties no stereotipiem par bibliotēku un bibliotekāriem. Bibliotēkas nepārtraukti mainās. Jebkuram, kurš izvēlas strādāt šajā profesijā, iespējams ienest kaut ko jaunu, interesantu, savu, lai bibliotēkas kļūtu par neatņemamu kopienas sastāvdaļu.

Tavas dzīves (bērnības) pirmā bibliotēka?

Mums mājās bija diezgan daudz grāmatu, it sevišķi bērnu, tāpēc sākumā lasīju tikai tās. Bet apmēram trešajā klasē sāku apmeklēt savas skolas bibliotēku, tā bija Ausmas skola (tagad Vilces pamatskola), tur es arī noskatījos, kā tiek apstrādātas grāmatas un pēc tam mājās izveidoju savu bibliotēku. Es pat atceros, kādu grāmatu pirmo paņēmu no bibliotēkas – tā bija Laimoņa Vāczemnieka „Noslēpumu grāmata”

Pirmā grāmata, kuru Vivita izvēlējās no skolas bibliotēkas.

Grāmata, kuru tu iesaki izlasīt citiem? Vai ir kāda grāmata, kuru pēc tavām domām noteikti vajadzētu izlasīt gandrīz vai katram?

Katram cilvēkam ir sava gaume, tas attiecas arī uz literatūras izvēli. Nevarētu teikt, ka ir viena tāda grāmata, kuru es varētu ieteikt, bet man pašai patīk romāni par Latvijas vēsturi, senvēsturi. Saprotu, ka katram autoram ir savs subjektīvs skatījums, kas varbūt īsti nesaskan ar reālo situāciju, ka tā tomēr ir daiļliteratūra, bet man tas šķiet interesanti un aizraujoši. Vairākas reizes esmu pārlasījusi Jēkaba Janševska, Aivara Kļavja, Andreja Miglas, Valda Rūmnieka un citu autoru grāmatas. Kad parādījās grāmatas sērijā „[Mēs. Latvija, XX gadsimts](#)”, sekoju vēstures gaitām dažādu autoru interpretācijā un domāju, ka jebkuram būtu interesanti iepazīt vēsturiskos notikumus šādā gaismā.

Grāmatas no sērijas „Mēs. Latvija, XX gadsimts”, kuras Vivita iesaka izlasīt.

Vai tev ir kāds hobijs, aizraušānās brīvajiem brīžiem?

Man ļoti patīk istabas augi, mājās pilnas palodzes ar puķupodiem. Prieņājos, ja iegādājos vai man uzdāvina kādu jaunu, kaut gan vietas nav nemaz tik daudz. Sapņoju par ziemas dārzu, kur varētu audzēt visu, ko sirds vēlas.

Darbā zaļie stūrīši ir manā ziņā, tur aug liela izmēra augi, jo arī tie man ļoti patīk.

Vai tev patīk saimniekot virtuvē? Ja tev būtu jāgatavo ideālas vakariņas, ko tu liktu galdā?

Ēst, protams, es gatavoju, bet neteikšu, ka man tas patīk, tāpēc nezina vai spētu pagatavot ideālas vakariņas. (Smaida).

Tavas dzīves svarīgākās vērtības?

Godīgums – gan pret sevi, gan citiem. Uzticamība, ļoti cienu un augstu vērtēju cilvēkus, uz kuriem var paļauties, un cenšos arī pati tāda būt.

Kas tevi iedvesmo, kas palīdz dzīvot?

Man ļoti svarīgi, lai ģimenē viss būtu kārtībā. Ja tuvinieki veseli, sadzīve nokārtota, tad arī man viss labi.

Tavs veselīgākais paradums?

Cenšos pieturēties veselīga uztura pamatprincipiem.

„Brīvais mikrofons” – iespēja pateikt jebko, pievērst uzmanību kādai aktualitātei, pateikt kādam paldies, kaut ko novēlēt.

Gribētu novēlēt, lai ikvienu dzīvē pavada trīs lietas – ticība, cerība un mīlestība. Ticība skaistajam, gaišajam, mīļajam; cerība uz labo; mīlestība pret saviem tuvākajiem, pret dzīvi.

Ar Vivitu sarunājās Komplektēšanas un apstrādes nodaļas vecākā bibliotekāre Anita Vecele.